

De Milieukrant is een jaarlijkse uitgave van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o., bedoeld om donateurs en andere belangstellenden te informeren over de inspanningen om natuur en milieu te beschermen.

Zeist, 01 november 2023

Jaarvergadering donateurs – maandag 13 november 2023 - 20.00 uur

Het bestuur van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. nodigt u van harte uit voor het bijwonen van onze jaarvergadering op maandag 13 november 2023. De vergadering wordt gehouden in het gebouw van het Kringloopcentrum Zeist, Johannes Postlaan 4 te Zeist.

Aanvang: 20.00 uur. De zaal is open vanaf 19.45 uur

Agenda-voorstel

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen agenda
3. Herbenoeming bestuursleden
4. Verslag penningmeester over 2022 (kan op verzoek digitaal vooraf worden toegestuurd)
5. Verkiezing Kascommissie
6. Goedkeuring van het 2022 (en ook 2023) gevoerde beleid
7. Wat verder ter tafel komt
8. Rondvraag en sluiting

Hoewel er inmiddels op zowel mondiaal als ook Europees niveau diverse akkoorden en ook verdragen zijn afgesloten, die op zich enige hoop geven op een duurzame toekomst, komt het nu wel aan op echte actie.

Wat Nederland betreft staan met name de natuur en het landschap nog steeds onder een grote druk. Dat niet alleen door tal van ruimtelijke projecten, zoals o.a. het voornemen om 900.000 woningen te bouwen, maar ook door o.a. de stikstofproblematiek en het niet voldoen aan bijvoorbeeld wat betreft de waterkwaliteit (en –kwantiteit) de vereisten die de (Europese) Kaderrichtlijn Water daaraan stelt.

Onze stichting probeert natuur en milieu zoveel als mogelijk te beschermen, zowel voor de huidige als voor de komende generaties. Dat legt een grote druk op ons werk. Met wisselend succes lukt het ons invloed uit te oefenen op de plannen van de overheid en bedrijfsleven. Daarbij is 'natuurinclusief ontwerpen' voor ons een belangrijk uitgangspunt. Dat betekent al bij het begin van een ontwikkeling proberen zoveel bij te sturen zodat rekening wordt gehouden met de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. Maar desalniettemin komen wij er soms niet onderuit om gerechtelijke procedures te voeren om kwetsbare waarden te beschermen en dat zelfs tot aan de Raad van State. Dat brengt uiteraard kosten met zich, kosten die wij alleen kunnen dragen dankzij uw donaties.

Vandaar bij deze het verzoek ons ook in 2023 door uw donatie te willen steunen. Het banknummer van onze stichting is NL36 INGB0002553867.

Het jaarlijks aanschrijven van onze donateurs om een donatie over te maken brengt kosten met zich mee. Wij zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als u een jaarlijkse automatische afschrijving voor onze stichting zou willen instellen.

Ben de Wolf,
secretaris

Overzicht diverse activiteiten van onze stichting

In het overzicht van de activiteiten van onze stichting van het afgelopen jaar zullen daarbij de diverse overheidslagen worden gevolgd waar wij ons op richten bij onze inzet voor een duurzame ontwikkeling van de samenleving. Uiteindelijk is het zo dat besluiten op een hoger overheidsniveau doorwerken op de lagere overheidsniveaus, dus die van het rijk naar die van de provincies, de regio's en uiteindelijk de gemeenten. Natuurlijk bestaat er ook altijd een wederkerige relatie, bijvoorbeeld t.a.v. de doelen die betrekking hebben op wonen en werken, het milieu, de natuur, het landschap en de cultuurhistorie. In die zin moet aan een goede samenwerking een groot belang worden toegekend, meer in het bijzonder als het om de doelen op het gebied van duurzaamheid gaat. Daar zijn we uiteindelijk als samenleving met zijn allen verantwoordelijk voor!

Een hoopvolle ontwikkeling is wel dat er ook op alle niveaus meer aandacht is voor de natuur. Zo is eind december 2022 in Montreal het: 'Biodiversiteitsakkoord' bereikt, evenals is recent door het Europese Parlement uiteindelijk toch de Natuurherstelwet aangenomen, zij het wel met enige afzwakking. Ook is er nu op landelijk en ook op provinciaal niveau steeds meer aandacht voor het bereiken van minimaal een: 'Basiskwaliteit Natuur'. Verder staat ook de 'Recht voor de natuur' steeds meer onder de aandacht. Zo is er bijvoorbeeld op de Heuvelrug door het Utrecht Landschap ter plaatse van het Breeveen een nieuw 'bosreservaat' ingesteld. Dit teneinde de natuurlijke ontwikkeling van het aldaar aanwezige bos na de Valwind van 2021 (ter hoogte Leersum) te kunnen volgen terwijl er zelfs al een stuk bos is genaamd 'Bos dat van zichzelf is' (op het Landgoed Zonheuvel).

Rijksoverheid

NOVEX/nieuwe Nota Ruimte

In zijn zogenaamde RO-brief, d.d. 17 mei 2022, heeft Minister De Jonge voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aangegeven dat de rijksoverheid de regie m.b.t. landelijke vraagstukken op het gebied van ruimtelijke ordening weer sterker naar zich toe wil trekken. Zoals bekend zijn er in Nederland veel vraagstukken die om een meer integrale aanpak vragen, zoals die m.b.t. de woningbehoefte en bijkomende verstedelijkingsvraagstukken, maar ook die met betrekking tot de klimaat- en de stikstofproblematiek, evenals die met betrekking tot de waterkwaliteit (in het kader van de Europese Richtlijn Water). Door de rijksoverheid is dan ook besloten tot een nieuwe: 'Nota Ruimte' te komen als opvolger van de: 'Nationale Omgevingsvisie (NOVI)'. Tijdens de zogenaamde NOVI-conferentie op 10 mei 2023 werden daarbij door de Minister de eerste contouren van de nieuwe: 'Nota Ruimte' geschetst¹. Centrale thema is daarbij 'Heel Nederland', dat met name ook om tot grotere spreiding van diverse ontwikkelingen, zoals die m.b.t. de woningbouw en de werkgelegenheid, over het land te kunnen komen, zodat ook echt aan iedereen kansen kunnen worden geboden actief mee te doen. Uiteraard dient daarbij dan wel ook bijzondere aandacht te worden gegeven aan eventuele waarden die daarmee in het geding kunnen zijn. Een van de belangrijke uitgangspunten t.a.v. die toekomstige ontwikkelingen zal in ieder geval 'Water en bodem sturend' zijn (zie in deze dus ook de: 'Brief Water en Bodem sturend', Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, d.d. 22 november 2022)².

Ten behoeve van de nieuwe: 'Nota Ruimte' zal tevens een Plan-MER worden opgesteld. Daartoe is als eerste stap de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER Nota Ruimte' opgesteld. Door o.a. onze stichting is daarop een zienswijze ingediend. In die notitie wordt aangegeven dat men daarbij van een viertal 'integrale toekomstvarianten' uit wil gaan, te weten:

¹ Overigens ligt er inmiddels de: 'Contourennotitie Ruimte', d.d. 12 oktober 2023.

² Vergelijk in deze ook de zogenaamde: 'Lagenbenadering'.

- Variant A: *Benutten en Versterken*;
- Variant B: *Specialiseren en concentreren*;
- Variant C: *Diversifiëren en regionaliseren*;
- Variant D: *Meebewegen en veranderen*.

Nu is de afgelopen jaren door met name het Planbureau voor de Leefomgeving i.s.m. de WUR al gewerkt aan een viertal scenario's voor de inrichting van Nederland in 2050, dat met als uitgangspunt de grote vraagstukken waar Nederland voor staat. Op basis daarvan is men de volgende scenario's gekomen (zie in deze ook het rapport: 'Ruimtelijke verkenning 2023 (PBL et al, 2023)')

- *Mondiaal Ondernemend*;
- *Snelle wereld*;
- *Groen land (voorheen: Nederland Natuurinclusief³)*
- *Regionaal geworteld*

In die zin is in onze zienswijze op de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' door ons de vraag gesteld hoe de betreffende varianten en scenario's zich tot elkaar verhouden en of Nederland als geheel nu niet echt - dat ook gezien de grote uitdagingen waar we als Nederland en de wereld/aarde voor staan - zou moeten kiezen voor een ontwikkeling die de grenzen van de planeet respecteert. Met andere woorden dat Nederland de natuur weer als basis voor al het leven op aarde als uitgangspunt neemt. Juist een herstel van de natuur zal uiteindelijk ook de mens ten goede komen en wel op basis van de zogenaamde ecosysteemdiensten (zie in deze o.a. de website: www.atalsnatuurlijkkapitaal.nl). Duidelijk zal dan ook zijn dat onze stichting ervoor heeft gepleit in ieder geval ook een scenario mee te nemen waarbij de natuur ook echt centraal komt te staan en de mens zich daarbij niet langer als heerser maar juist als participant opstelt (zie in deze ook onderstaande Fig.: *Van mens als heerser/rentmeester naar die van partner/participant*). Dus ga leven in: 'Harmonie met de aarde/de natuur' (zie in deze ook het gelijknamige programma UN en ook het centrale thema van het: 'Biodiversiteitsakkoord Montreal'). Dat met name ook op basis van het: 'Scenario Groen Land/Nederland Natuurinclusief'.

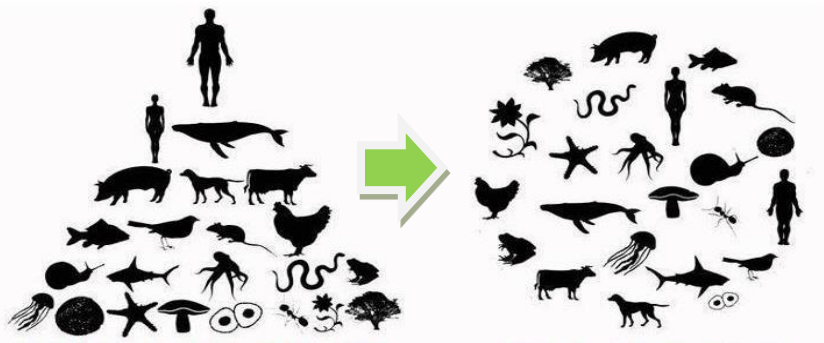

Fig.: Van mens als heerser/rentmeester naar die van partner/participant

Meer in het bijzonder is door de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aan de provincies in het kader van de nieuwe: 'Nota Ruimte' gevraagd om met een aanbod te komen m.b.t. de ruimtelijke vraagstukken waar wij met zijn alle voor staan. Door alle provincies wordt daarbij thans gewerkt aan een zogenaamd: 'Ruimtelijk voorstel'. Door de provincie Utrecht is t.b.v. dat aanbod inmiddels een aantal stappen gezet en is recent de: 'Agenda Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht' ter bespreking aan de leden van de Commissie Omgevingsvisie voorgelegd. M.b.t. dat Ruimtelijk voorstel is er al eerder door ons juist ook voor gepleit zich daarbij als groene voorbeeld-

³ Zie in deze dus met name ook het rapport: 'Natuurverkenning 2050 – Scenario natuurinclusief (PBL, 2022)'.

provincie te ontwikkelen, dat juist ook gezien haar groene kwaliteiten⁴. Daarbij zouden de binnen de provincie Utrecht voorkomende natuur/ecosystemen als drager van de toekomstige ontwikkelingen moeten worden genomen. Meer in het bijzonder heeft onze stichting daarbij gewezen op het belang van robuuste verbindingen, zoals die tussen Heuvelrug en de Veluwe, dat ook i.v.m. de klimaatverandering. Verder hebben wij in die zin ook verwezen naar de: 'Natuurvisie Utrecht 2050' zoals deze recent door de provinciale Natuur en Milieuorganisaties is gepresenteerd en waarbij tevens een algeheel (eco)systeemherstel, inclusief die van de bodem en het water, als uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen wordt geschetst.

Nationaal Milieu Programma (NMP)

Verder wordt door het Rijk tevens gewerkt aan het: 'Nationale Milieu Programma (NMP)'. Sinds het: 'Nationale Milieubeleidsplan 4 - Een wereld en een wil (VROM, 2001)' dat nog in de tijd van minister Pronk tot stand was gekomen is het eigenlijk op het gebied van het milieu, althans wat betreft de regie vanuit het rijk, (tamelijk) stil geweest. Teneinde ook hier de regie weer te nemen wordt nu ook dit thema gelukkig weer door het rijk opgepakt. Dat is ook wel nodig gezien de grenzen waar wij met zijn allen steeds vaker tegenaan lopen (en zelfs overheen gaan). Denk daarbij bv aan het klimaat, de biodiversiteit, inclusief die in relatie tot stikstof, bestrijdingsmiddelen (denk niet alleen aan glyfosaat, maar ook aan neonicotinoïden, etc.), etc., maar ook diverse afvalstromen.

Door onze stichting is binnen dit kader eerder al een zienswijze op het zogenaamde 'Nationale Milieukader (NMK)' ingebracht, evenals meer recent ook op de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER Nationaal Milieu Programma'. In beide zienswijzen pleit onze stichting daarom voor een ook echt integrale aanpak van de algehele milieuproblematiek, dat op basis van een (eco)systeembenadering, Dus niet alleen een aanpak m.b.t. de diverse milieuthema's (sec), zoals die t.a.v. bodem, water, lucht, geluid, maar juist ook inclusief die t.a.v. het klimaat en de biodiversiteit. Gezien de afzonderlijke verantwoordelijkheden van diverse ministeries voor diverse beleidsthema's wil men daar evenwel tot op heden niet aan. Daarnaast zal om de diverse problematieken ook echt fundamenteel te kunnen aanpakken ook nadrukkelijk naar het economische groeimodel moeten worden gekeken. In die zin zullen we dus moeten overgaan op een model dat de grenzen van de aarde respecteert, evenals overigens de minimale levensbehoeften van de mens, waarbij het zogenaamde 'Doughnut-model' o.i. als een goed voorbeeld kan worden gezien. 'Fair - of 'True Pricing', waarbij iedereen ook de werkelijke kosten voor een product betaald, dus inclusief de milieukosten, kan daaraan een belangrijke bijdrage leveren.

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Met dit programma beoogt het rijk met name ook de problematiek zoals deze in het landelijk gebied speelt m.b.t. stikstof, het klimaat en ook de waterkwaliteit (m.b.t. de Europese Kaderrichtlijn Water) aan te pakken. Ook binnen dat kader wordt thans een: 'Plan-MER NPLG' opgesteld, waarbij door ons op de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER NPLG' eveneens een zienswijze is ingediend. Ook daarbij is er door ons nogmaals aandacht gevraagd voor een integrale aanpak en bijbehorende gewenste (eco)systeemanalyse. Pas zo kunnen wij o.i. ook echt uit diverse impasses komen en samen vorm geven aan een echt duurzame toekomst voor het landelijke gebied.

Ook hier is door de verantwoordelijk Minister aan de provincies gevraagd om tot een aanbod met betrekking tot de aanpak van het landelijk gebied te komen. Wat betreft het aanbod van de provincie Utrecht, zal daaraan hierna nog apart onder het hoofdje: 'Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG)' worden ingegaan.

⁴ Zie in deze o.a. de publicatie: 'Utrecht Knooppunt van Natuur (Provincie Utrecht, 2005)'.

Provincie Utrecht

Omgevingsvisie en –verordening

Door de provincie Utrecht zijn al eerder (2021) de ‘Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2040’ en ook de ‘Interim-Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2021’ vastgesteld. Daarna is met name in 2022 de: ‘Interim-Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2021’ geactualiseerd, dat ook met het oog op het definitief in werking treden van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Het doel van de provincie Utrecht is om de omgevingsverordening jaarlijks te actualiseren. Inmiddels is dan ook de: ‘1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022’ ter inzage gelegd. Belangrijkste punt daarbij was voor de natuur- en milieuorganisaties met name de evaluatie zoals deze t.a.v. de zogenaamde: ‘meerwaardebenadering’ m.b.t. de activiteiten in het Nationale Natuur Netwerk (NNN) heeft plaatsgevonden. Dat gebeurt op basis van een aantal casussen, zoals die van het Paleis Soestdijk, Verwelius/Hessing, de KNVB, het verplaatsen YMCA van Leusden naar Woudenberg, etc., evenals ook een beschrijving van de zogenaamde: ‘Wezenlijke kenmerken en Waarden’ van die gebieden die deel uitmaken van het NNN. Op basis van de gegeven evaluatie is door de provincie Utrecht besloten de in de omgevingsverordening m.b.t. het NNN opgenomen instructieregels zelf niet te wijzigen, maar wel in de toelichting op de betreffende regels duidelijker aan te geven, dat bij eventuele ontwikkelingen toch echt de natuur, dus de meerwaarde voor de natuur, centraal dient te staan en dus niet die ontwikkeling zelf, althans zo interpreteren wij dat.

Ook gezien haar ervaringen, zoals met Verwelius, de KNVB, YMCA, het landgoed Pijnenburg, etc., heeft onze stichting in haar zienswijze op de ‘Ontwerp-1^e wijziging Omgevingsverordening 2022’ aangegeven, dat wat betreft het NNN daar ook echt weer, dat ook gezien de ‘Staat van de natuur’ in Nederland en Utrecht in het bijzonder, de natuur zelf centraal zou moeten komen staan. Met andere woorden dat bij ontwikkelingen voortaan gewoon alleen nog van het zogenaamde: ‘Nee, tenzij-principe’ zou moeten worden uitgegaan. Voor zover er daadwerkelijk voor de natuur door het bijvoorbeeld verplaatsen van bepaalde activiteiten ook echt een meerwaarde kan worden bereikt moet je zo’n verplaatsing natuurlijk niet uit sluiten, mits die activiteit zelf niet centraal staat, maar de natuur. Hetgeen dan ook echt op basis van een integrale gebiedsvisie, inclusief bijbehorende gedegen natuurinventarisaties, dient de worden aangetoond.

Verder is een uitgebreide reactie gegeven op het rapport: ‘Wezenlijke Kenmerken en Waarden’ van het NNN. Wat daarbij opviel is dat veel van de gegeven beschrijvingen o.i. toch onvolledig waren, niet alleen m.b.t. bepaalde voorkomende natuurtypen, maar ook wat betreft de aanwezigheid van bijzondere/beschermde soorten, ook al is dat in de natuur bijna niet te voorkomen. Maar als er bijvoorbeeld t.a.v. het Kromme Rijngebied niet ook echt expliciet op ecologische verbinding tussen het Vechtplassengebied en het Kromme Rijngebied wordt ingegaan, evenals op de betekenis van de aldaar voorkomende kerngebieden daarbij, dan mis je o.i. toch een heel belangrijk aspect.

Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG)

In het kader van het: ‘Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)’ is door het rijk, net als dat voor de nieuwe: ‘Nota Ruimte’ het geval is, aan de provincies gevraagd om met een aanbod te komen hoe zij de problemen waar wij in het landelijke gebied, zoals die m.b.t. de stikstofproblematiek, het klimaat en ook de waterkwaliteit, voor staan denken aan te pakken. In het: ‘Utrechts Programma Landelijk Gebied 1.0’ zoals dat begin juli 2023 door de provincie Utrecht aan het rijk is aangeboden, is hiertoe een eerste aanzet gegeven. En ook al zijn de lokale natuur- en milieuorganisaties hierbij niet direct betrokken, wel zijn zij door de provincie Utrecht in de gelegenheid gesteld met voorstellen voor de beoogde aanpak te komen. In die zin is met name door de Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, waarin wij participeren, een voorstel gedaan teneinde voor het gebied tussen Zeist, De Bilt en Bunnik tot een optimalisatie van de hier aanwezige natuurkwaliteiten te kunnen komen, dat ook in relatie tot de hier gelegen ecologische verbinding tussen het Vechtplassengebied en het Kromme Rijngebied. Daarnaast is door de stichting met name ook een voorstel voor de Heuvelrug ingediend. In dit voorstel wordt de bijzondere aandacht gevraagd voor de volgende thema’s:

- Een algeheel systeemherstel, dus zowel een herstel van oorspronkelijke grondwaterrelaties, inclusief de daarbij behorende karakteristieke kwel(flux), als ook van de bodem (denk aan terugdringen van de stikstofdepositie tot onder de voor bepaalde natuurtypen van toepassing zijnde Kritische Depositie Waarden (KDW's));
- Structuurherstel op een hoger schaalniveau, dus met name ook het verbinden van de Heuvelrug met Veluwe via het zogenaamde: 'Valleilint', dat teneinde zo voor met name op de Heuvelrug aan bepaalde natuurtypen (lees: bossen, heide, droge en natte schraalgraslanden en ook stuifzanden) gebonden soorten tot duurzame populaties te kunnen komen;
- Veel meer aandacht voor de zichzelf regulerende natuur/wildernisnatuur, dus voor: 'Grote eenheden natuur', inclusief grote grazers en ook predatoren, zoals de wolf. Als daarvoor immers ergens ruimte is binnen de provincie Utrecht dan is dat wel op de Heuvelrug en dan in het bijzonder ook op plekken alwaar de uitgestrekte bossen van de Heuvelrug overgaan in de (dynamische) riviernatuur van het rivierengebied, zoals bijvoorbeeld bij de Blauwe Kamer en ook de Amerongse Bovenpolder het geval is.

Gemeenten

Hierna wordt nog kort worden ingegaan op diverse ontwikkelingen binnen de gemeenten die binnen het 'werkgebied' onze stichting vallen zij het alleen de meer in het oog springende casussen.

Zeist

Omgevingsvisie

Zoals ook eerder is al aangegeven is door onze stichting een (zeer) uitgebreide zienswijze op de: 'Ontwerp-Omgevingsvisie Zeist' ingebracht. Dat teneinde ook echt voor de gemeente Zeist een duurzame ontwikkeling te kunnen waarborgen daarbij mede gebruik makend van de instrumenten die de omgevingswet daartoe biedt, zoals het bepalen per onderscheiden gebiedstype van de na te streven omgevingswaarden. Helaas is door de gemeente (vrijwel) niets met onze zienswijze gedaan, hetgeen overigens ook voor vrijwel alle andere zienswijzen geldt.

Wel is door een aantal burgers van de mogelijkheid gebruik gemaakt om een drietal zogenaamde 'burgeramendementen' in te dienen, hetgeen uiteindelijk is teruggebracht tot een tweetal burgeramendementen. Na diverse aanpassingen zijn die uiteindelijk wel aangenomen, evenals een gewoon amendement en ook een tweetal moties. Bij het ene burgeramendement ging het om het verankeren van de in elke buurt aanwezige groene waarden, dat dus op basis van SMART geformuleerde doelstellingen en ambities. Dat teneinde dat groen in kwantitatieve en/of kwalitatieve zin te kunnen behouden. Bij het andere amendement ging het om het op basis van een: 'Handvat participatie voor inwoners en initiatiefnemers' betrekken van burgers bij toekomstige ruimtelijke initiatieven. Hoe het nu verder gaat is vooralsnog onduidelijk, alhoewel door de verantwoordelijk wethouder wel is aangegeven binnen niet al te lange termijn met een Plan van Aanpak te komen.

Gebiedsvisie Stationsgebied Driebergen Zeist

Er lopen al enige tijd plannen voor een algehele herontwikkeling van het Stationsgebied Driebergen-Zeist. Daarbij wordt in diverse documenten gesproken over de realisatie van 200-1500 woningen (zie met name het: 'Integraal Ruimtelijk Perspectief Regio Utrecht') tot zelfs 2500 woningen (zie met name ook de: 'Woondeal Provincie Utrecht'). Teneinde aan een bepaalde herontwikkeling vorm te geven zal een gebiedsvisie worden opgesteld, dat op basis van een zogenaamd: 'Plan van Aanpak Gebiedsvisie - Een nieuwe kern voor Driebergen Zeist'.

Door de natuur- en milieuorganisaties is vanaf het begin zeer kritisch op de betreffende ontwikkelingen gereageerd, dat gezien de in dit gebied aanwezige kwetsbare waarden van natuur (denk o.a. aan diverse ecologische verbindingen), landschap en ook cultuurhistorie (denk aan de diverse hier aanwezige landgoederen, zoals De Breul, Bornia, Beerschoten-Wllinckshof, de Reehorst en ook Rijnwijck). Bovendien is nog niet zo heel lang geleden, namelijk in 2014, al de: 'Gebiedsvisie Station Driebergen Zeist (12N-Stedenbouw, 2014)' opgesteld. Juist gezien de in het stationsgebied aanwezige waarden, waaronder diverse ecologische verbindingen, is in die visie aangegeven de toen ook al beoogde herontwikkeling plaats te laten vinden door een transformatie van het bestaande stedelijk gebied. Dus van het gebied binnen de zogenaamde 'rode contouren', waarbij de ontwikkeling tot een 'Poort van de Heuvelrug/Stichtse Lustwarande' centraal zou moeten staan (zie in deze dus ook onderstaande fig.: 'Kaart gebiedsvisie Station Driebergen-Zeist'). Ondanks gegeven kritische kanttekeningen is het: 'Plan van Aanpak' door zowel de gemeenteraad van Zeist als Utrechtse Heuvelrug aangenomen, zij het binnen de Utrechtse Heuvelrug wel met een bepaalde amendering.

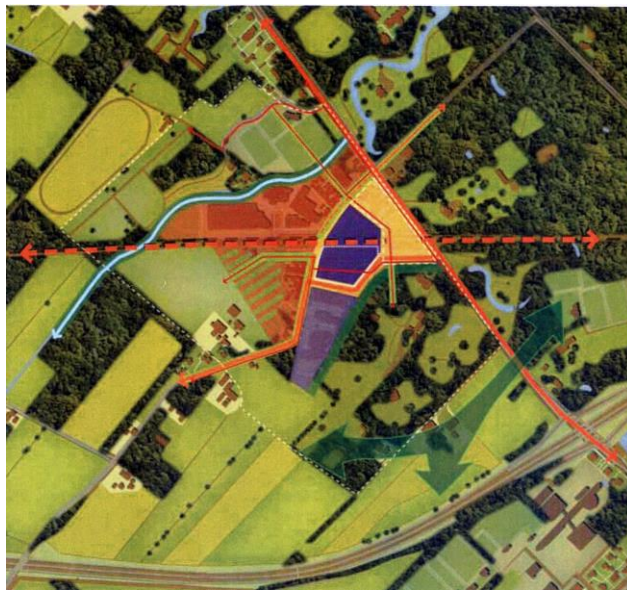

Fig.: 'Kaart gebiedsvisie Station Driebergen-Zeist'

Programma Hart van de Heuvelrug

Dan lopen er in het kader van het Programma Hart van de Heuvelrug dat in 2004 is opgestart diverse ontwikkelingen

Vliegbasis Soesterberg

Op de Vliegbasis Soesterberg is de bouw gepland van een woonwijk met maximaal 400 woningen. Dit plan is mede nodig om de aankoop van het gebied en ook de inmiddels genomen maatregelen t.b.v. de natuur en recreatie te kunnen financieren. Wij ons vanaf het begin tegen deze bouw verzet gezien de hier aanwezige zeer hoge natuurwaarden⁵. Allereerst is tegen beide bestemmingsplannen die (o.a.) deze woonwijk mogelijk moest maken beroep bij de Raad van State aangetekend, namelijk zowel die betreffende het grondgebied van de gemeente Zeist als dat van de gemeente Soest. Die betreffende beroepen zijn toen evenwel beide (grotendeels) ongegrond verklaard. Thans loopt de procedure in het kader van de Ontheffing Wet Natuurbescherming Soortbescherming die voor de bouw van de woonwijk nodig is. Tegen het besluit van GS op een in die zin ingediend bezwaarschrift is door onze stichting beroep bij de Rechtbank Midden Nederland ingediend. Bij een Tussenuitspraak

⁵ Gezien die hoge natuurwaarden van de Vliegbasis is door Naturalis inmiddels bij de provincie Utrecht het verzoek gedaan te behartigen dat dit gebied alsnog als Natura 2000-gebied wordt aangewezen.

van 4 augustus 2023 heeft de Rechtbank aangegeven, dat het besluit wat betreft het m.b.t. aanwezige vleermuissoorten, een habitatrichtlijnsoort, noodzakelijke 'grote openbare belang' onvoldoende is aangetoond. De beide gemeenten willen er immers voornamelijk dure woningen bouwen, dat ook vanuit de kosten-batenoverwegingen, maar uit de woningbehoeftenonderzoeken van beide gemeenten komt duidelijk naar voren dat er met name behoefte is aan goedkope en middeldure woningen. N.a.v. de betreffende Tussenuitspraak is dan door de provincie aangegeven dat zij het betreffende gebrek alsnog wil gaan herstellen.

Uiteraard hebben wij ook kennis genomen van de betreffende Tussenuitspraak. Ons is daarbij opgevallen dat alle echt inhoudelijke beroepsgroepen, dus die t.a.v. het vereiste van het in een 'gunstige staat van instandhouden' van aanwezige beschermde soorten ongegrond zijn verklaard. Onder deze groepen bevinden zich behalve diverse vleermuissoorten, ook de veldleeuwerik (met de grootste populatie binnen de provincie Utrecht), de kommavlinder (1/5 populatie van geheel Nederland), de hazelworm (met enige honderden exemplaren), etc.. Gezien de daarbij gegeven overwegingen, zien wij zeker wel kansen tot een hoger beroep, dat uiteraard afhankelijk van de definitieve uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland.

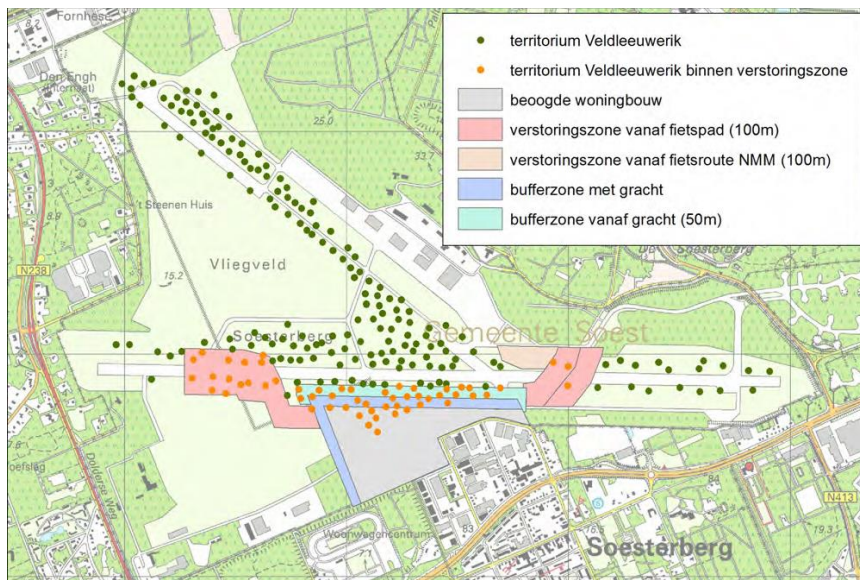

Fig.: 'Ligging territoria veldleeuwerik op de Vliegbasis (uit: SOVON-rapport 2017/20)'

Sortie 16

Recent is door de gemeente het: 'Bestemmingsplan Sortie 16' vastgesteld, welk plan eerder als Dorrestein bekend stond. Het gebied is gelegen tussen het Bedrijventerrein Soesterberg-Noord en het Woonwagencentrum Beukbergen. Het doel is daar maximaal 200 woningen te bouwen, hetgeen dan wel ten koste gaat van de aldaar aanwezige natuur. Zo komen er o.a. dassen, eekhoorns, hazelwormen, levensbarende hagedissen en o.a. een kleine populatie aan kommavlinde voor. Weliswaar wordt het centrale meer open deel van het gebied behouden, hetgeen dan als het 'natuurlijk hart' wordt aangeduid, maar t.b.v. de beoogde ontwikkeling zal wel een deel van het aanwezige bos moeten worden gekapt. Dat heeft mogelijk dus wel gevolgen voor de aanwezige beschermde soorten, waaronder de das die dit gebied mede als foerageergebied gebruikt. Voor de das wordt er weliswaar een dassentunnel onder de N-237 aangelegd, zodat zij het bosgebied zoals dat daar aan de zijde van de Sterrenberg is gelegen kunnen bereiken om er te foerageren, maar ook dit gebied kent reeds een relatief hoge recreatiedruk (inclusief met loslopende honden).

Huis ter Heide-West

Op zich bestaan er bij onze stichting geen overwegende bezwaren tegen woningbouw op de locatie Huis ter Heide-West. Daarbij dient echter wel rekening te worden gehouden met het opgaande bos, zoals dat daar aan de westzijde voorkomt en waaraan o.i. wel degelijk een bepaalde ecologische waarde kan worden toegekend. In die zin is dan ook door een aantal organisaties aan de gemeente het verzoek gedaan samen naar een alternatieve verkaveling voor de toekomstige woningbouw te kijken, waarvoor de gemeente in eerste instantie aangaf daar op zich open voor te staan. Na een tweetal bijeenkomsten waarbij door de betrokken organisaties ook een proefverkaveling is voorgelegd, is evenwel door de gemeente aangegeven dat dit vanuit financieel gezichtspunt niet haalbaar is. Dat ook gezien de financiële afdracht die de gemeente voor de betreffende locatie is overeengekomen met de andere partners in het kader van het Programma Hart van de Heuvelrug, te weten de provincie Utrecht en de gemeente Soest. Op zich i.o. toch een gemiste kans om er zo samen uit te kunnen komen.

Sportlaan 5

Door de Rechtbank Midden Nederland is in 2019 een door de gemeente Zeist aan het agrarische bedrijf aan de Sportlaan 5 verleende omgevingsvergunning voor de bouw van een stal t.b.v. het houden van 10.000 slachtkuikens vernietigd. Deze vernietiging is mede het gevolg van een door onze stichting ingediend beroep. Door de betreffende agrariër is nu een nieuwe aanvraag ingediend. Uit de in die zin uitgevoerde nieuwe berekeningen met AERIUS-model zou immers naar voren komen dat nu niet langer van een overschrijding van de zogenaamde 'Kritische Depositie Waarden (KDW)' door stikstofdepositie op de in de relatieve nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden en dan in het bijzonder de daarbinnen gelegen gevoelige habitattypen sprake zou zijn. Door onze stichting - en voor zij heeft begrepen ook vele anderen - is tegen het betreffende besluit van de gemeente bezwaar aangetekend. Daarbij heeft onze stichting de gemeente o.a. verwezen naar diverse uitspraken van Raad van State m.b.t. toepassen van emissiearme stalsystemen, waarvan immers de werking onvoldoende zou zijn aangetoond. Daarnaast wordt in onze zienswijze ook stilgestaan bij diverse gezondheidsaspecten, zoals de geurbelasting, belasting fijn stof, belasting met endotoxinen en ook zoönosen, etc.. Vooralsnog is het afwachten hoe dit verder gaat.

Sportpark Blikkenburg

Door de Werkgroep Natuurlijk Zeist-West is in 2022 mede namens onze stichting beroep aangetekend tegen het door de gemeenteraad van Zeist vastgestelde: 'Bestemmingsplan Sportpark Blikkenburg'. In dat bestemmingsplan waren een aantal ontwikkelingen opgenomen, zoals de realisatie van een nieuw paviljoen, evenals een nieuw parkeerterrein aan de Blikkenburgerlaan die o.i. wel degelijk met een bepaalde aantasting van aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie gepaard zouden gaan. Daarnaast waren ook bijvoorbeeld de op het sportterrein aanwezige houtsingels onvoldoende beschermd, terwijl daaraan wel degelijk een bepaalde ecologische, landschappelijke en ook cultuurhistorische waarde kan worden toegekend, zoals o.a. als vlieg- en foerageerroute voor vleermuizen.

Mede n.a.v. genoemd beroep heeft er op initiatief van de gemeente een nader overleg plaatsgevonden. Uiteindelijk heeft dat er toe geleid dat het bestemmingsplan alsnog op een groot aantal punten is aangepast. Zo zijn o.a. de op het sportpark voorkomende houtsingels nu alsnog positief bestemd. Verder is weliswaar alsnog door de organisaties ingestemd met de parkeerplaatsen aan de zijde van de Blikkenburgerlaan maar dan wel onder de voorwaarde dat het autoverkeer op de Blikkenburgerlaan tussen de Blikkenburgervaart en het Filosofenlaantje daardoor niet mag toenemen. Het wordt uiteraard als positief gewaardeerd dat de gemeente deze extra stap alsnog heeft willen zetten. Dit kan wellicht als een voorbeeld voor een aanpak in de toekomst m.b.t. andere ontwikkelingen worden gezien.

De Bilt

Omgevingsvisie

Door onze stichting is een uitgebreide zienswijze op de: 'Omgevingsvisie De Bilt' ingebracht. Wat betreft het planproces heeft de gemeente in een periode van twee jaar drietal maanden van de leefomgeving' georganiseerd teneinde de inbreng onder de burgers en bedrijven te kunnen peilen. Wat de wijze van aanpak, betreft heeft de gemeente een viertal scenario's onderscheiden. Op basis hiervan heeft onze stichting aangegeven dat zij de gemeente in die zin t.a.v. veel andere gemeente uit de regio als een voorbeeldgemeente ziet.

Ook in inhoudelijke zin springt de omgevingsvisie van de gemeente De Bilt er o.i. positief uit. Zo heeft zij een duidelijk 'Afwegingskader' t.a.v. toekomstige ontwikkelingen ontwikkeld. Tevens maakt zij t.a.v. van de per als zodanig onderscheiden gebiedstypen te realiseren omgevingswaarden gebruik van het zogenaamde: 'Mengpaneel Milieu'. In haar reactie is door onze stichting dan ook met name ingegaan op de kansen die er voor de gemeente De Bilt zijn deze ook daadwerkelijk op te pakken, zoals die m.b.t. het bereiken van een: 'Basiskwaliteit natuur'.

Soest

Landgoed Oude Tempel

Wat betreft de Landgoed Oude Tempel is net voor de vakantie door de Provinciale Staten van de provincie Utrecht een motie aangenomen waarin aan het College van GS is verzocht naar alternatieven voor de bouw van een woonwijk op dit landgoed te kijken. Inmiddels is door het College van GS in een zogenaamde Statenbrief aangegeven dat die alternatieven er niet zouden zijn. Wat betreft de locatie van het Kamp van Zeist wordt daarbij aangegeven dat dit gebied tot het NNN behoort en dat het tot natuur zal worden ontwikkeld. Dat dit gebied dat thans grotendeels versteend is, evenals het gebied van de Oude tempel en ook het deel van de Vliegbasis alwaar men dan nu een woonwijk wil ontwikkelen, vroeger eveneens een integraal deel uitmaakte van het NNN laat men dan maar even in het midden.

Verder is er door de provincie Utrecht wederom een gewijzigde Ontheffing verleend voor het alsnog wegvangen en verplaatsen van de dassenfamilie zoals deze op het Landgoed Oude Tempel voorkomt. De betreffende wijziging heeft met name betrekking op de plek alwaar de gevangen dassen dan zullen worden uitgezet, namelijk op het Landgoed Twickel (in Twente), aangezien de plek die daartoe eerder was aangewezen, namelijk de Laarsenberg (nabij Rhenen), inmiddels door een andere dassenfamilie zou zijn bezet.

Hierbij kan worden aangetekend dat een eerder in 2017 verleende Ontheffing voor het wegvangen en het verplaatsen van de dassen op dit landgoed op een volledige mislukking is uitgelopen. Van het paartje dat op dat moment aanwezig was is er uiteindelijk slechts een gevangen en deze is toen (nota bene) vanuit de Tussenopvang bij Das & Boom ontsnapt. Inmiddels zitten er dus weer twee volwassen dassen met een drietal jonge dassen die verspreid over het landgoed en de wijdere omgeving meerdere burchten hebben. Waarom dan een nieuwe poging wel zou lukken blijft voor onze stichting toch onduidelijk. Ook heeft zij grote twijfels t.a.v. de nieuwe uitzetlocatie, aangezien daar al diverse dassenclans voorkomen. In die zin heeft zij wederom tegen de betreffende Ontheffing bij de provincie Utrecht bezwaar aangetekend.

Utrechtse Heuvelrug

Omgevingsvisie

Ook op de: 'Ontwerp-Omgevingsvisie Utrechtse Heuvelrug' is indertijd door onze stichting een uitgebreide zienswijze ingediend. Mede n.a.v. de ingediende zienswijze zijn er uiteindelijk in de gemeenteraad maar liefst 39 amendementen aan de orde gesteld, waarbij velen (30) zijn

aangenomen. Uiteindelijk ging het bij veel van de amendementen over het vinden van de juiste balans tussen tal van ontwikkelingen en de binnen de gemeente aanwezige waarden, zoals die van natuur, landschap en cultuurhistorie.

Woudenberg

Henschotermeer

Begin 2018 is de exploitatie van het Henschotermeer overgegaan van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied naar Mooi Meer BV. T.b.v. de exploitatie is eerst voor het gehele gebied van het Henschotermeer een 'Gebiedsvisie Henschotermeer (Henschotermeer et al, 2021)' gemaakt dat inclusief het aangrenzende terrein van voormalige Nederlandse Caravan Club (NCC).

Mede op basis van de: 'Gebiedsvisie Henschotermeer (Henschotermeer et al, 2021)' zijn in de loop van de tijd diverse plannen gepresenteerd die vervolgens n.a.v. de participatie zijn aangepast. Zo wordt niet langer vastgehouden aan verblijfsrecreatie. Wel houdt men vast aan de realisatie van een 'Jaarrond/zelfstandig-horeca' en ook een: Multifunctioneel gebouw'. Gezien de gevolgen op aanwezige waarden van natuur en landschap heeft onze stichting een zienswijze op het: 'Ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied Henschotermeer' ingediend.

Bunnik

Kersentuin

Tenslotte is de gemeente Bunnik voornemens alsnog op de locatie Odijk-West, thans als de Kersentuin aangeduid, in totaal 1.200 woningen te bouwen. Al eerder is door onze stichting . een zienswijze m.b.t. het: 'Ontwerp-bestemmingsplan 't Burgje' ingebracht, dat om de realisatie van 150 woningen ging. Zij zal bezien of zij ook op het bestemmingsplan -dat de ontwikkeling van de Kersentuin mogelijk moet maken - een inspraakreactie/zienswijze zal geven.

Schenking boom Laantje zonder Einde

In het kader van haar 50-jarg jubileum heeft het bestuur van onze stichting besloten een boom (met een waarde van € 750) te schenken aan het Utrechts Landschap t.b.v. het herstel van het monumentale Laantje zonder Eind (in het Zeisterbosch) waar mede door de droogte een groot aantal van de daar voorkomende beuken is afgestorven.

Oproep:

Een groot deel van de donateurs ontvangt de Milieukrant digitaal. Dat bespaart grondstoffen en portokosten. Wilt u ook de volgende Milieukrant digitaal ontvangen? Geef dan uw e-mailadres aan ons door op info@milieuzorgzeist.com

Colofon:

Uitgave van Stichting Milieuzorg Zeist e.o.
Secretariaat:
Kometenlaan 70,
3721 JV Bilthoven
Info@milieuzorgzeist.com
www.milieuzorgzeist.com